

که هاتن بۆ سەردانی هەلەبجە

ئاسۆ بیارەیی
2007-13 سوید

لەسەرەتایی هەموو بەھاری، ئەندێشەکانم لە دەراوزە شاریک کەنار دەگرن، کە هێشتا کە لاوەکانی تابلۆی مەرگ و گیانکیشانی تیا دەبێنرێت.. کە هێشتا ئەلاھو ئەکبری پاسدار و ئەنفالچی، تالانکەری خۆیی لە پەرۆی دەست بە سەوز و سەر سووری پشت سنوور، گۆیی دایکان کاس دەکات و مندالان دەترسێنێت. بە دەست خۆم نیە، چاویشم داخەم، قامکی بووکی زەماوەند دەبینم کە بۆ فەرھود بڕوا، پەردەیی دوکەلی رەشە خامی مەککە دەبینم کە چون هەناسەیی پێنج ھەزار گۆل دەبێت، کە چۆن فەرمانی ئیمامە پاشکەوتووھەکی بیابان جیبەجی دەکات.

بە دەست خۆم نییە، بە درێزایی ئاپۆرەکان کە بۆ سنوور ملیان نابوو، کە ئاواتەکانیان دەکردە قوربانی رێگەکان و بۆ بستیک خاک دەگران کە هەناسەییەکی پاکی تیا ھەلمژن، لە ژەر و دۆزەخ رزگاریان بێت..خۆم دەبینم. پەردەیی زەردی ئەو چەکارانەم دەکەوتتەو یاد، کە بۆ کەمپوتیکی ژەنگاوی، شاریکیان سەربری، جەستەیی جوانترین مندالی چاوگەشیان کردە بەرمالی سوال و خوشینی سۆزانیەکی بەرھەللا..

دەبینم، خەلکی شار لە کەلەبی جەردەیی خۆیی هێشتا بێ ئاگایە و خۆی بۆ خەوی سەوز و پوناکی نەورۆژ ئامادە کردووھە..ھەر ئەو شەو شار لە گەل باوشیکی ئەستێرە و خوزگە، لە گەل نەرمە بارانیکی خەمگین تا بەیان باسە پایزیک، بە گۆیی شاردە دە چرپێنێت..شار بۆ بێدارنابیت؟ وا بەچکە کوردە وەقاس و عەبە کوپەرەکانی سوارحوشتر، کچانی کوردیان کردووھتە جاریە و بە حەلالی خۆیانی دەزانن،،ھەزارەھا گۆرائیان سەربریوھو لە خۆینايندا تینویەتی خۆیان دەشکینن.. وا زگی ژنانی دوو گیان بە شمیرە دووسەرەکەیی عەلی ھەل دەدرن..

شار! ئەمشەو بۆ وا خەوالویت؟ وا شای سەفەویەکان باخی ئەویندارانی لیکردویت بە گۆرستان و ئاشقان بەبەردی(قوم) کەربەلا رەجم دەکات..لە نیو تەرمەکاندا، دوو ئەقیندار دەبینم کە هێشتا باوەشیان لە یەک تونکردووھو تابلویەک ئەشقیان لێ دەباریت..رێ و توله رێ نابینم کە لاشەیی نازەنینیکی تیا نەسووتابیت،،سەری کاوہیەکەیی تیا نە پلیشابیتەوھە..نیرگز و گولەجار نابینم کە کە خوین سوور ھەلنەگەرابیت..

دوو رۆژ وەکو بروسکە تی دەپەریت و شار سەری لێ شیواو، گازی ژەرراوی لەو قبیلە وئاسمانەو، کە ھەزاران سالە کورد نووتی بۆ دەکات و دەپارپیتەو، چاوەکانی شاری کوپکردووھە..جەستەیی نەرمی جگەر گۆشانی خەلتانی خوین کردووھە..ناوسک و ھەناوی دایکانی کونکردووھە..

لیم مه‌گرن! که بلیم: هیشتا چاوم له تیکه‌له‌ی ره‌وه گورگی ئەو شه‌وه‌یه که چۆن ره‌نگی سووری کیزانی کوردیان، بۆ داگیرکهران کال ده‌کرده‌وه، که چۆن په‌رده‌ی کچینیان ده‌ژاکاندن، هیشتا سیبه‌ری چه‌ته‌کانی شاخ ده‌بیمنم که تا ده‌مه‌و به‌یان، چاوساگیان بۆ داگیرکەر ده‌کرد، هه‌ندیک سهر سوور له کیه‌کانی هه‌ورامانه‌وه، تاقمیکی سه‌وزیش له هاوار و ده‌شتی شاره‌زووره‌وه، که چۆن بۆ سبه‌ی رینگه‌ی رزگاربوونیان مین ریزده‌کرد، که چۆن رویان ده‌کرده قیبه‌ی که‌ربه‌للا و جارێ کوشتنی کافره‌کوردیان به‌ مژده بۆ جاهلانی بیابان ده‌نارد، بۆ به‌نی قوره‌یش و ئالی تکریت و هه‌سه‌ن و حوسه‌ین، خوینیان ده‌کرده دیاری به‌هار.

هیشتا دوی ئەو هه‌موو ساله پیر ئازاره، سه‌رتاپای له‌شم، له‌گه‌ل هه‌زاره‌ها مندالی چاوه‌گه‌شی ئەو شاره‌دا، تاویک له سه‌رمادا هه‌لده‌له‌رزیت و تاویکیش ژه‌هر و گاز، هه‌ناسه‌م پێ سواره‌کات، هیلنجی خوینم پێ ده‌دا.

هیشتا دوی ئەو هه‌موو ساله، برینه‌کانم سه‌رله‌نوئ، له نه‌ورۆژدا ئەنفال ده‌کرینه‌وه، ئاواته‌کانم له دیلی زیندانی نوگره سه‌لمان و ده‌شتی گه‌رمیاندان په‌ره‌وازه ده‌بنه‌وه.. لاشه‌ووشه‌ی کۆرپه‌کانم به‌نی چه‌لوبیک ده‌یداته ده‌م سه‌گه‌کانی ئەو دیوو دیواری زیندانه‌که‌ی مه‌رگه‌وه..

هیشتا تابلوی شه‌وانی گه‌رمیانم، ناسرپیته‌وه پاش ئەو هه‌موو ساله، هه‌رچه‌نده به‌ جه‌سته له نیشتمانم دوورم، به‌لام کوردستانیان له کۆلم ناوه‌و بست بست خاکی پیر قیزه و ناسور، له نیو دۆل و کانیای ژه‌هراویدا، چۆکیان پێ داوم. سنووری نیوان و هیواو گزگم لی وونه، به‌لام وه‌کو دایکی کۆرپه‌ی جیماو، به‌ دوی دیتنه‌وه‌ی جگر گوشه‌که‌مدا ویلم..

ئهی خه‌لکی شاره‌که‌ی گوران و سه‌نگه‌ری پێشه‌وه‌ی هه‌ورامان! وه‌ک ووتم به‌ده‌ست خۆم نییه هیشتا گۆیکانم چرینی هه‌له‌هۆله‌ی سه‌رکه‌وتنی گورگی خویی ده‌بیسیت، هه‌ی ئەللی ده‌رویشان و نه‌زانان رۆژی هه‌شری دروست کردوو..

تکا! ئەگه‌ر ئەمجاره‌ش ئەگه‌ر ئەو درندانه، وه‌کو جارانی پێشو، وه‌کو به‌هاری سالان، ده‌ست به‌جامانه‌و به‌ لیشاوی کاروان و ئۆتۆمبیلی عه‌لوج، گه‌نده‌له‌کان هاتن دایان له ده‌روازه‌ی شار، بۆ خواردنی پێشخوانی پاسدار و هیئانی ئەنفالچیان، بۆ ئەلاهو ئەکبه‌ری فه‌تحی ته‌عریب له گه‌ل کۆمه‌لیک به‌عسی مروّف کوزدا، له گه‌ل ئاغای تازه‌دا، نه‌ک ته‌نها به‌رده بارانیان بکه‌ن، به‌لکو دۆزه‌خی قینی کیمیا باران و تالانی شاریان سه‌رله‌نوئ بیره‌خه‌نه‌وه، هه‌ی هۆیان به‌سه‌ردا ببارینن..بلین:

ها ئەوه هه‌له‌هۆله چیه‌کانن که تا سه‌ر ئیسکیان گه‌نده‌لی رزانوویه‌تی، هاتن، ها ها..
ها ئەوانه تاقمه‌کانی چل ساله‌ی شه‌ری براکوژین، هاتن، ها ها..
ها ئەوانه ده‌رویشی ئیمامی زه‌مان و ئالا‌هه‌لگری ئومه‌ی عه‌ره‌بین، هاتن، ها ها..

ها ئهوانه كۆلبه رانى عيراقى عربيه ئه نفالن، هاتن، هاتون سهرله نوئ ده سته كه وتى ئه نفال
به رنه وه، جامه نهى سور و ره شيان كرده ته په رۆى سوال كردن و فرميسكى درۆ ده بارينن، ها
ها ها ..

پييان بليين: مه يه ن ئيوه مان ناوييت... بپرون جاريكى دى شار گلاو مه كه نه وه ..